

Lutkovno gledališče
Maribor

Andreja Peklar

FERDO, VELIKI PTIČ

Gradivo pripravila
Tanja Lužar

PREDLOGI ZA PRIPRAVO NA OGLED PREDSTAVE

Zgodba pripoveduje o Ferdu, ptiču, ki je prevelik za okolje, v katerem živi. Toda Ferdo svoje drugačnosti sploh ne opazi; še več: s pridom jo uporablja, da z njo pomaga manjšim od sebe. Ometa visoke dimnike, pomaga pri gradnji ... Prav vsakemu, ki potrebuje njegovo drugačnost, z veseljem priskoči na pomoč. Utrujen in žejen nehote popije vso vodo iz ribnika. Ljudje in živali se ujezijo, hitro pozabijo njegova dobra dela in ga izženejo iz mesta. Ferdo sam tava po svetu in naposled sreča drobnega ptička, ki mu pomaga napolniti izpraznjen ribnik ...

Ferdo, veliki ptič je simbolov polna zgodba o velikosti in majhnosti, velikodušnosti in sebičnosti ter o radosti, ki jo vzbuja medsebojna pomoč.

Režiserka Katja Povše nam v uprizoritvi predstavlja svoje videnje zgodbe skozi oči Potepuhinje. Ta se nostalgичno spominja starih časov, ki so jih zaznamovali velik ptič nad krošnjami, otroški smeh v parku in kepice nepozabnega sladoleda ...

VODILA ZA OBRAVNAVO PO OGLEDU

Slikanica brez besedila

Predstava *Ferdo, veliki ptič* je nastala po istoimenski slikanici brez besedila Andreje Peklar, za katero je dobila številne slovenske in mednarodne nagrade, med drugim nagrado Kristine Brenkove, priznanje Hinka Smrekarja, slikanica pa se je uvrstila tudi na častno listo IBBY.

Avtorica zgodbo pripoveduje zgolj skozi podobe, s čimer bralcem omogoča, da jo berejo vsak na svoj način. Brez napisanih besed lahko znotraj izjemnih ilustracij vsakdo najde svoje poudarke in simbole.

Slikanica je zvrst otroške in mladinske književnosti, v kateri se običajno prepletata besedilo in ilustracija. Namenjena je predvsem otrokom v predbralnem in začetnem bralnem obdobju. Tradicija slikanice izvira iz 18. stoletja, na Slovenskem pa so prve tekstovno in likovno izvirne slikanice nastale v tridesetih letih dvajsetega stoletja.

Slikanica brez besedila pa je delo, ki ga ilustrator konceptualno zastavi samo z ilustracijami, podobami, simboli ... in s tem »bralcu« pusti več svobode pri interpretaciji zgodbe.

Andreja Peklar, avtorica slikanice o Ferdu, nas z navdihujočimi podobami vodi skozi zgodbo, katere okvir je jasno zastavljen, hkrati pa odsotnost pisane besede spodbuja domišljijo vsakega bralca posebej.

RAZMISLEK

Natančno poglejte ilustracije v knjigi. Razmislite, katere ilustracije so podobne podobam v predstavi in česa, kar ste videli v predstavi, v slikanici ni.

IZZIV

Sami si izmislite zgodbo in po njej ustvarite svojo slikanico brez besed.

Slikanica in uprizoritev

Predstava likovno sledi podobam v slikanici. Hiše, gradbeni žerjavi, lutke, tovarna ... Večino podob navdihuje slikanica, režiserka uprizoritve pa je dodala osebo, ki je v slikanici ni – Potepuhinjo, ki zgodbo pripoveduje in povezuje.

RAZMISLEK

V slikanici poiščite tri podobe Ferda, na katerih je njegovo razpoloženje očitno drugačno. Na eni je zadovoljen in vesel, na drugi utrujen in žejen, na tretji pa žalosten.

Drugačnost

Ferdo je drugačen. Velik in močan je. Veliko večji od drugih ptic. Prebivalci mesta, v katerem Ferdo živi, hvaležno in tudi manj hvaležno sprejemajo njegovo pomoč pri različnih opravilih.

RAZMISLEK

Pomislite na predstavo ... Kako in na kakšne načine Ferdo pomaga ljudem? Ozrite se okoli sebe in opazili boste, da smo vsi različni. Razmislite, kako se vaši prijatelji razlikujejo od vas ...

V nekem trenutku Ferdo omaga, žejen se sesede, nato pa, ker je tako zelo velik, popije vso vodo iz ribnika. Ljudje in živali se ujezijo in ga izženejo iz mesta.

RAZMISLEK

Ko Ferdo ostane sam, ker so ga nagnali, kdo in kako mu pomaga?

Lutke v predstavi

Lutke v predstavi so majhne. Narejene so iz lesa in pobarvane z živopisnimi barvami. Če ste pozorno spremljali predstavo, ste zagotovo opazili, da je v ribniku voda, ki jo Ferdo vso popije. Za ta prizor so mojstri v naših delavnicah naredili pravi miniaturni ribnik, ki deluje na podoben način kot domač umivalnik, ki ga imate v kopalnici ali kuhinji. Drugi elementi (hiše, drevesa, žerjavi ...) so narejeni iz umetnega materiala, imenovanega foreks. Ta material se v lutkovnih gledališčih pogosto uporablja, ker je vzdržljiv, lahek in upogljiv.

RAZMISLEK

Ali je ptič Ferdo lutka? Razmislite, zakaj so lutke otrok in živali majhne.

PRESTAVITEV EKIPE

KATJA POVŠE

režiserka in avtorica dramatisacije

Katja Povše deluje kot samostojna lutkovna ustvarjalka, animatorka-igralka, (so)avtorica projektov, režiserka in mentorica pri lutkovnih predstavah za otroke in odrasle. Diplomirala je na Filozofski fakulteti v Ljubljani, smer etnologija in kulturna antropologija (2002), in sicer na temo slovenskega lutkarstva ob koncu tisočletja. Izpopolnjevala se je na mednarodnem lutkovnem inštitutu Charleville-Mézières v Franciji (poletna šola s Francesco Lattuada), na Lutkovni akademiji Aleksandra Zelwerowicza v Białystoku na Poljskem in na drugih lutkovnih in gledaliških delavnicah. Med letoma 2001–2007 je bila članica igralsko-animatorskega ansambla Lutkovnega gledališča Ljubljana, od leta 2007 pa deluje kot samostojna ustvarjalka in se ukvarja z različnimi lutkovnimi in gledališkimi projekti. Je ustanoviteljica avtorskega gledališča Pripovedno gledališče gdč. Bazilike in soavtorica AEIOU gledališča za dojenčke in malčke. Sodeluje z Lutkovnim gledališčem Ljubljana, RTV SLO, Hišo otrok in umetnosti, Mini teatrom, Lutkovnim gledališčem Maribor ... Je asistentka za predmet Lutkovna animacija na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo ter vodi lutkovno-gledališke delavnice za otroke in odrasle.

ANDREJA PEKLAR

avtorica slikanice in likovne podobe uprizoritve

Andreja Peklar je diplomirala iz slikarstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani.

Že kmalu po študiju je stopila na pot svobodnega poklica in se posvetila predvsem ilustriranju knjig za otroke. Z ilustracijami je opremila številne slikanice in tudi učbenike ter revije za otroke in mladino. Nekaj časa se je ukvarjala tudi s snovanjem in ilustriranjem didaktičnih gradiv za pedagoške delavnice v različnih muzejih, grafičnim oblikovanjem, srečala pa se je tudi z oblikovanjem scenografije in lutk.

V zadnjih letih se posveča predvsem ustvarjanju avtorskih slikanic.

Imela je vrsto samostojnih razstav ilustracij, udeležuje pa se tudi pomembnejših mednarodnih selekcioniranih razstav ilustracij doma in v tujini, na katerih je bila za svoje delo večkrat nagrajena.

GREGOR ZEMLJIČ

soavtor glasbe

Gregor Zemljič je glasbenik, producent, mixing & mastering inženir, oblikovalec zvoka, DJ in glasbeni aranžer. Na slovenski in tuji glasbeni sceni je eden najbolj uveljavljenih inženirjev na najrazličnejših glasbenih področjih, ki segajo vse od raznovrstnih glasbenih produkcij, filmov, televizijskih reklam do ustvarjanja gledaliških in zvočnih performansov. Na področju masteringa se je uveljavil kot eden vodilnih akterjev v lokalnem okolju, njegovo delovanje pa sega preko naših meja, saj večina del, ki jih procesira, izhaja iz tujine in redno dosega vrhove lestvic najrazličnejših glasbenih žanrov. Redno sodeluje z velikimi imeni iz raznovrstnih glasbenih žanrov: od klubske elektronike, glasb sveta in popularne glasbe.

Za oblikovanje zvoka in avtorsko glasbo za podjetje Akrapović je bil letos nagrajen z Reddot Sound design award.

NINA ŠARDI - JUNESHELEN

soavtorica glasbe

Nina Šardi je zaključila študij umetnostne zgodovine na Univerzi Karl-Franzens v Gradcu.

Ustvarja na področju glasbene umetnosti, piše pesmi in jih izvaja.

Na razvoj njenega glasbenega sloga je vplival širok spekter različnih žanrov in stilov, ki segajo od eksperimentalne, alternativne pa vse do klasične, ambientalne in filmske glasbe. Hedonističen, ženski duh njene narave in ustvarjalnosti se prepleta z melodijami klavirja, mehкими sintetizatorji in s prizemljenimi ritmi bobnov, nad katerimi lebdi njen vokal v poeziji romantično pesniške občutljivosti.

Kot vokalistka in avtorica glasbe sodeluje z različnimi gledališči (Hiša otrok in umetnosti, Mestno gledališče ljubljansko ...), soustvarjanje glasbe za uprizoritev *Ferdo, veliki ptič* pa je njeno prvo sodelovanje z Lutkovnim gledališčem Maribor.